

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

Retningslinier for den generelle velfærd for falkonerfugle:

Dansk Falkejagt Klub (DFK) bakker op om de standarder for velfærd, som er vedtaget i IAF - The International Association for Falconry and Protection of Birds of Prey. DFK har stærke etiske synspunkter vedrørende både falkonerfuglene og deres byttedyr. Disse retningslinjer som DFK opfordrer alle falkonerer til at følge, er en udbyggelse af IAF's etiske retningslinjer som blev vedtaget på IAF's 45. generalforsamling i Doha, Qatar i januar 2014.

Nedenstående retningslinier gør sig gældende for fugle som bliver fløjet jagtligt! Disse retningslinjer er ikke passende til fugle som holdes i udstillinger, i zoologiske anlæg eller som kæledyr der ikke flyves jagtligt.

Indhold:

- **Introduktion**
- **Hvad betyder dyrevelfærd?**
- **Håndtering af fuglen**
- **Transport af fuglen**
- **Hold af fuglen**
- **Træning af fuglen**
- **Jagt med fuglen**
- **Anbefalinger**

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

Introduktion:

Falkoneri, er defineret af DFK som: "At tage bytte i dets naturlige tilstand og habitat med en trænet rovfugl", og er afhængig af to forudsætninger.

1. En fuldstændig sund og stressfri rovfugl, som er i fysisk og psykisk stand til at fange tilstrækkeligt bytte og-
2. En rovfugl som ikke er reserveret mod mennesker, og deler både selve jagten og byttet med sin træner.

Ovenstående forudsætninger indebærer et unikt og gensidigt fordelagtigt partnerskab mellem rovfuglen og falkoneren. Det må erkendes, at den eneste måde at opnå fremragende præstationer fra rovfugle holdt som falkonerfugle, er at have fuglen i top fitness, optimal sundhed og at den underkastes et minimum af stress.

I falkoneri er der oparbejdet et kæmpe videns grundlag, der er udviklet i mere end 3000 år i forbindelse med forvaltningen falkonerfugle, der på en måde optimerer jagtydelsen, minimerer stress og forebygger sygdom.

For at forstå fuglens adfærd og den træning der leveres af falkoneren, må man tage hensyn til baggrunden for rovfuglens adfærd. Hver adfærd har som minimum målet om at bevare dyrets liv, så det kan overføre sine gener til de næste generationer. Rovfugle i naturen har en overlevelseshastighed på ca. 20% for unger. Det betyder, at omkring 80% af alle unger dør i deres første leveår, og de fleste af dem sultner i løbet efteråret / vinteren. Af denne grund er rovfugle "energi-effektive" rovdyr, der stort set er stillesiddende når de ikke jager. I sig selv har adfærden "at jage" brug for en særlig motivation. Dette kan afhænge med parring, inkubation af æg, voksende afkom, eller blot med behovet for mad, der ofte kaldes sult. At være sulten har intet at gøre med at være udsultet. Hvis en fugl udsultet, ville den miste evnen til at jage effektivt. Efter den vellykkede jagt eller den daglige træning, vil fuglen blive fodret op, i overensstemmelse med dens daglige foderbehov, så den ikke længere er sulten. En falkoner har ingen interesse i at have sin rovfugl i så lav vægt at den ikke kan jage succesfuldt, og derfor anbefaler vi i DFK ikke at vægtregulere rovfugle i ekstrem grad! Fuglens sundhed er essentiel for en succesfuldt partnerskab. Udover positiv forstærkning kan negativ forstærkning påvirke dyrs adfærd generelt. Hos sociale dyrearter som hunde eller heste bruges ofte negativ forstærkning – og især hvis den forårsages af en person med højere social rang, f.eks den menneskelige træner, kan det føre til den ønskede lærerfaring. Falkefugle er ikke sociale i denne forstand; Negativ forstærkning forårsaget af falkoner, vil altså blot få fuglen at undgå falkoneren. Falkonerpraksis skal derfor af denne grund baseres på træning med positiv forstærkning alene og undgåelse af stress. DFK tager afstand fra al rovfugltræning med brugen af stærke aversiver.

Udover denne etologiske integritet, er fysisk ukrænkelighed afgørende! Naturligvis er dyrlægetjek obligatorisk, som i visse tilfælde kan krænke rovfuglens integritet. Ved formodet sygdom eller skader anbefaler vi at der omgående søges lægehjælp af en specialiseret dyrlæge! Vedligeholdelsen af intakte primærfjer må prioriteres. Beskadigede primære-/sekundære svingfjer og halefjer forhindrer en rovfugl i at være en vellykket jagtugl.

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

Hvad betyder dyrevelfærd?:

Udtrykket "dyrevelfærd" kan ses fra et juridisk, æstetisk, etisk og biologisk synspunkt. I forhold til DFK skal det biologiske aspekt især diskuteres, fordi der ikke er biologiske forskelle mellem fuglene der bruges til jagt og deres bytte, uanset falkonerens kulturelle eller juridiske baggrund. To begreber ud af flere skal nævnes: mød krav og undgå skade konceptet og de fem friheder.

Mød behov og undgå skade – begrebet

Dette koncept er udviklet af en gruppe schweiziske og tyske etologer (den etologiske arbejdsgruppe fra det tyske veterinære samfund, Tschanz et. al., 1987), som første gang blev publiceret i 1987. I øjeblikket er det den mest anvendte metode i Tyskland til at afgøre, om et bestemt fænomen har dyrevelfærdsrelevans eller ej.

Begrebet "mød behov og undgå skade" stammer fra antagelsen om at hver organisme er i stand til selvskabelse, og selvvedligeholdelse. Om et dyr kan klare selvstændig skabelse og selvstændig vedligeholdelse, kan vurderes, hvis dyret er i stand til at opfylde sine behov og fraholde sig fra skade. Dyret anvender til at opnå disse mål; dets fysiologiske, morfologiske og etologiske kompetencer, som er erhvervet ved evolution, og ved individuel ontogenese. Med disse kompetencer møder dyr deres behov og undgår skade og negative betingelser i deres omgivelser (hvis et dyr opbevares i fangenskab, er disse styret af mennesker). Hvis dyrets tilpasningsevne er overbebyrdet, vil der opstå fysiologisk, morfologisk og / eller etologisk skade. Fysisk skade kan oftest let ses, selv uden særlig viden om den enkelte dyreart, og der er ingen tvivl om relevansen af skaden på dyrevelfærden. Etologisk skade kan defineres som adfærd, der ikke er konstruktive for dyret, som f.eks. stereotyp adfærd. Det er oftest ikke så let at opdage, og der er meget mere diskussion om, hvorvidt forstyrret adfærd virkelig viser dårlig velfærd. Begrebet "Mød behov og undgå skade" hævder, at hvis der er en betydelig mængde af skadede eller beskadigede individer, der er forbundet med et bestemt holde- eller managementsystem, vil dette system blive anerkendt som ikke foreneligt med dyrevelfærden. Til denne vurdering skal skadens alvor også tages i betragtning.

De fem friheder

Konceptet om de fem friheder blev grundlagt af Farm Animal Welfare Council i 1979. Det fokuserer på husdyr, der er alle sociale dyr, et adfærdsmønster, som rovfugle ikke deler. Disse lever fakultative ensomme liv. På grund af dette, er selskab af dyrets egen art ikke afgørende for rovfugle.

- Frihed fra sult og tørst: Ved klar adgang til ferskvand og en kost for at opretholde fuld helbred og kraft.
- Frihed fra ubehag: ved at give et passende miljø, herunder ly og et behageligt hvilested.
- Frihed mod smerte, skade eller sygdom: Ved forebyggelse ved hurtig diagnose og behandling.
- Frihed til at udtrykke normal adfærd: ved at give tilstrækkelig plads, rette faciliteter og selskab af dyrets egen art.

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

- Frihed fra frygt og nød: ved at sikre forhold og behandling, der undgår mental lidelse.

Håndtering af jagtfuglen:

For at sikre en ordentlig sikker håndtering, kan rovfugle være udstyret med sko på hver af sine ben. På samme måde som hunde med halsbånd/snor, heste med hovedtøjl, kan fuglene håndteres med disse sko under træning, i marken og fastgøres i pausen mellem jagter. Der er forskellige typer sko der kan bruges, afhængigt af art og falkonerens kulturarv. I de vestlige lande er de såkaldte aylmeri-ankelsko oftest monteret; disse er læderbånd (eller ankelsko), der er monteret omkring hver tarsometatarsus. Aftagelige "sko" fremstillet af enten flettet nylon eller læder, føres gennem øjnene på ankelskoene og forbindes sammen ved en dråle/svivel. En snor er fastgjort til drålen, og denne er bundet til falkonerens handske eller til blokken/siddepladsen.

Denne metode gør det muligt for skoene at blive skiftet til nye sko efter behov, og at skoene helt kan fjernes når fuglen flyves fri, hvilket resulterer i et minimum af besvær for fuglen og minimal risiko for at fuglen kan blive viklet ind i træer og lignende. (Der er en betydelig mængde yderligere detaljer, der vedrører anvendelse og brug af sko, og det er egnet til en praktisk manual og ikke en etisk regelsæt som dette).

Rovfugle er næsten udelukkende visuelt orienterede, derfor kan passende hætter bruges for at undgå stress i ukendte miljøer, eller for at forhindre jagtfuglen i at slå på et u hensigtsmæssigt bytte. Hætten bør være tilpasset til den enkelte fugl, så den ikke påfører fuglen unødigt ubehag.

Transport af rovfugle:

Under rejsen skal den negative påvirkning af et andet klima undgås, såvel som stress gennem ukendte stimuli. For at beskytte fuglene mod stress kan hætter anvendes, eller alternativt kan mørke transportkasser anvendes. Disse bør tillade god ventilation til fuglen.

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

Hold af rovfugle:

For al opbevaring, der er beregnet til at vare i mere end meget kort tid eller kun i fint vejr, skal der være ly fra regn, intens sol og især fra træk. Hver dag, hvis det ikke det er frostvejr, skal fuglene have mulighed for at bade. Der skal udvises særlig opmærksomhed omkring, at fuglen ikke kommer i kontakt med sin fæces. Sikkerhed mod rovdyr skal gives; katte, mår mv., og endda rotter, kan faktisk dræbe mindre rovfugl.

For hold af rovfugle kan to metoder bruges:

- I indledende træning er det en mulighed at bruge den traditionelle træningsmetode med ankelsko og sko som nævnt ovenfor med passende siddesteder. Der findes forskellige typer af siddemuligheder som kan være udformet som screenperch, blok eller bue, og wiresystemer. Falkoneren bør vælge siddemuligheder i overensstemmelse med af arten af rovfugl, fuglens niveau i træningsprocessen og siddepladsen skal have en passende placering. Falke kan bedst lide at stå med udstrakte tæer som på en sten, så "blokke" vil her være at foretrække. Høge og våger står hovedsagelig med bøjede tæer, som på en gren, så der er en bue bedst egnet. Hvis fuglen ikke flyves i fældeperioden, bliver de bedst opbevaret i volierer.
- Volierer er at foretrække for de fleste af arter af rovfugle i fældeperioden og er afgørende for ynglepar. Den absolutte størrelse, er ikke alene kernen i velfærden for fuglen, men vi anbefaler minimums arealer (længde x højde x bredde i meter) på 2,5 x 2,5 x 3 til små rovfuglearter, 3 x 5 x 3 til mellemstore rovfugle og 5 x 8 x 3 til store rovfugle såsom ørne. Opmærksomheden skal især henledes på detaljerne i volieren, så der ikke kan opstå skader på grund af konstruktionen, især på de primære fjer, men generelt på fuglen. Volieren bør derfor indeholde passende siddepladser i varierende højder, så fuglen føler sig tryk. Enkelte meget tamme og rolige individuelle fugle, især våger, ørne og Harrishøge, kan opbevares i volierer, der er fuldstændig fremstillet af trådnat, men for de fleste rovfugles vedkommende, skal tråden i volieren være afskærmet med "skygge" eller ensilagebeskyttelsesnet for at undgå skader på næb, vokshud og primære fjer. De fleste af fuglene vil trives bedst, hvis minimum tre af væggene i volieren er bygget af ikke-gennemsigtige faste plader. For at undgå at stresser fuglene er det en fordel at man kan skifte vand og fodre gennem lemme, uden at gå ind i volieren. Toppen af volieren skal være delvis lukket for at beskytte mod dårligt vejr og delvis åbent for at give adgang til sol og regn. Masketråden på taget skal være dobbeltlejret og / eller med en lille maskestørrelse for at beskytte beboeren mod vilde rovdyr.
- Hvert voliere skal have et dobbeltdør-system (sluse) for at undgå utilsigtet udslip af rovfuglen.

Træning af rovfuglen:

Formålet med træning af rovfuglen, er at sørge for fuglen er i optimal fysisk stand og at lære dem at få fat i bytte med succes.

Rovfugle er som elite-atleter, og som med menneskelige atleter skal deres kropsfedt reduceres, men ikke fuldstændigt, og musklerne skal bygges op. Selv om kropsvægten ikke er den vigtigste indikator for jagtmotivering; Erfarne falkonerer vil gennem fuglens adfærd kunne vurdere den motivation, kan det være meget nyttigt at overvåge vægten dagligt med

Dansk Falkejagt Klubs etiske kodeks

og dokumentere det skriftligt. Vægt vil give en god indikation af fuglens appetit og generel sundhed.

Forskellige øvelser er blevet opfundet for at forbedre fitness afhængigt af rovfuglens art, hvis det ikke er muligt at flyve det på vildt mindst hver anden dag. Princippet er, at føden gives som belønning lige efter at fuglen har lavet en indsats i forbindelse med flyvning. For falkene bruges falkelokker, drager, ballon eller droner til konditionstræning. Til kortvingerne (høge og våger) kan der bruges kaninlokke som trækkes, eller der kan flyves mellem to falkonerer.

Jagt med rovfugle:

Under jagten er rovfuglens sikkerhed det absolut vigtigste, sammen med at man skal sikre så vidt muligt at forhindre unødigt lidelse hos byttedyret. Falkoneren bør være opmærksom på alle farer, både på jorden, som i luften. Det vildt der jages med rovfuglen bør matche det vildt som fuglen ville jage i naturen. Fældet vildt, hvis ikke allerede er dræbt af fuglen, skal så hurtigt som muligt aflives af falkoneren på en mest humane måde.

Anbefalinger:

For at sikre, at falkoneren har den fornødne viden i forhold til at opfylde alle ovennævnte krav, anbefaler DFK, at alle mennesker, der gerne vil jage med rovfugle bør gennemføre en lærlinge/mester periode med en erfaren falkoner i mindst en jagtsæson. DFK anbefaler også, at aspirantfalkoner deltager i en Falkonerklub for at komme i kontakt med andre falkonerer der kan hjælpe, hvis der skulle opstå behov for dette. Derudover anbefaler vi at der deltages i et grundigt falkonerkursus, også selv om det ikke er krævet i loven.